

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ВЕЙКБОРДИНГУ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ ТА ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЙОГО ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ

Шинкарук Оксана,

доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
Національний університет фізичного виховання і спорту України,
вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна;
<https://orcid.org/0000-0002-1164-9054>;
email: shi-oksana@ukr.net

Куницька Анастасія,

Національний університет фізичного виховання та спорту України,
вул. Фізкультури 1, м. Київ, 03150, Україна;
<https://orcid.org/0000-0002-3224-0995>;
email: nastenaponomarenko21@gmail.com

Анотація. Актуальність. Вейкбординг посідає чільне місце серед екстремальних видів спорту, спостерігається постійне зростання його популярності у світі. Найбільший розвиток цей вид екстремального спорту досяг у Європі, Америці та Австралії.

Мета – визначити характерні особливості, світові тенденції розвитку й популяризації вейкбордингу в різних країнах та здійснити порівняльний аналіз його функціонування в світі.

Методи та організація досліджень. У процесі виконання досліджень були використані такі методи: аналіз науково-методичної та спеціальної літератури, даних мережі Інтернет; опитування; порівняння; методи математичної статистики.

Результати. Досліджені провідні країни, що розвивають вейкбординг, як США, Канада, Австралія, країни Європи та інші мають схожі підходи до організації та розвитку цього виду спорту, які включають клубну систему, систему кваліфікаційних категорій та рівнів підготовки спортсменів, участь у змаганнях та наявність водної інфраструктури з обладнанням трас. Низка європейських країн розвиває вейкбординг шляхом прийняття та реалізації довгострокових перспективних програм розвитку виду спорту, які підтримуються урядом та державними установами. Відмінними рисами є різниця в ставленні до вейкбордингу як хобі (США та Канада) чи виду спорту (Австралія, Бразилія, Колумбія та Уругвай), організації масових заходів (Німеччина, Італія та Франція) чи професійних змагань (Великій Британія та Іспанія), джерел фінансування (Австралія та Бразилія – пріоритет державного фінансування, інші країни переважно за рахунок приватних організацій та спонсорів), віку початку занять вейкбордингом (віковий діапазон становить 6–12 років; своя система оцінки рівня підготовки спортсменів та їх класифікації, різна кількість та якість облаштування водойм та парків. Основними особливостями системи змагань у вейкбордингу визначено формат змагань, категорії учасників, оцінювання трюків, змагання команд, суддівство. Кожна з розглянутих країн має свою

систему національних та визнаних міжнародних змагань з вейкбордингу. Найбільшу популярність та поширення розвитку вейкбордингу визначено в Європі, Північній Америці (США та Канада), Австралії та Океанії, вони є лідерами у розвитку вейкбордингу в світі загалом. В країнах Азії вейкбординг має початкову стадію розвитку, в країнах Африки підвищена зацікавленість видом спорту при невеликій кількості тих, хто займається видом спорту.

Висновки. Проведений аналіз підтверджує, що вейкбординг є динамічним та перспективним видом екстремального спорту, який активно розвивається в різних країнах світу.

Ключові слова. неолімпійський спорт, вейкбординг, організація, управління, методичні засади, тенденції, чинники.

COMPARATIVE ANALYSIS OF WAKEBOARDING DEVELOPMENT IN DIFFERENT COUNTRIES AND MAIN TRENDS IN ITS POPULARIZATION

Shynkaruk Oksana, Kunytska Anastasia

Annotation. Wakeboarding holds a prominent place among extreme sports, with a continuous increase in its popularity worldwide. The most significant development of this extreme sport has been achieved in Europe, America, and Australia. **The purpose of the study** is to identify the characteristic features, global trends in the development and popularization of wakeboarding in different countries, and to conduct a comparative analysis of wakeboarding functioning worldwide. **Methods and organization of research.** In the course of the research, the following methods were used: analysis of scientific, methodological, and specialized literature, Internet data; surveys; comparison; methods of mathematical statistics. **Results.** The leading countries developing wakeboarding, such as the USA, Canada, Australia, European countries, and others, have similar approaches to the organization and development of this sport. These approaches include a club system, a system of qualification categories and training levels for athletes, participation in competitions, and the presence of water infrastructure equipped with tracks. Several European countries develop wakeboarding through the adoption and implementation of long-term development programs for the sport, supported by the government and state institutions. Distinctive features include differences in the perception of wakeboarding as a hobby (USA and Canada) or a sport (Australia, Brazil, Colombia, and Uruguay), the organization of mass events (Germany, Italy, and France) or professional competitions (Great Britain and Spain), sources of funding (Australia and Brazil prioritize state funding, while other countries rely mainly on private organizations and sponsors), the age at which wakeboarding begins (ranging from 6 to 12 years old), their own systems for assessing the level of athletes' training and classification, and the varying quantity and quality of water bodies and parks. The main features of the competition system in wakeboarding are the competition format, participant categories, trick evaluation, team competitions, and judging. Each of the reviewed countries has its own system of national and recognized international wakeboarding competitions. The greatest popularity and spread of wakeboarding development have been identified in Europe, North America (USA and Canada), Australia, and Oceania, making them leaders in the development of wakeboarding worldwide. In Asian countries, wakeboarding is at an initial stage of development, while in African countries, there is increased interest in the sport with a

small number of participants. **Conclusions.** The analysis confirms that wakeboarding is a dynamic and promising extreme sport that is actively developing in various countries around the world.

Keywords: non-Olympic sport, wakeboarding, organization, management, methodological foundations, trends, factors.

Постановка проблеми. Вейкбординг є одним з найпопулярніших серед неолімпійських екстремальних видів спорту, що поєднує в собі спорт, розвагу і екстрим, і робить його привабливим для молоді та людей різного віку. Це пов'язано з динамічністю виду спорту, наявністю екстриму при виконанні складних елементів на воді, доступністю, популярністю та підтримкою медіа та спонсорів. Вейкбординг став важливою складовою культури екстремальних видів спорту. Він не входить до програми Олімпійських ігор і є неолімпійським видом спорту. Проте має свою власну міжнародну федерацію, яка організовує світові змагання і чемпіонати з цього виду спорту (Долбишева, 2021; Шинкарук, & Пономаренко, 2021; Пономаренко, 2022).

Вейкбординг зазначають як новий перспективний напрямок. За даними літератури вейкбординг був винайдений у США на початку 80-х років і з того часу став популярним видом екстремального спорту. Організації, такі як World Wakeboard Association (WWA) та USA Wakeboard, регулюють та проводять змагання. Вейкбординг також включений до програми X-Games, що проводяться у США. У 2005 вейкбординг був включений у Всесвітні ігри (Schulenkör, Spaai, & Penne, 2016; Levitt, 2017). Вейкбординг популярний в Австралії, Australian Wakeboard Association (AWA) проводить змагання на місцевому рівні та є офіційним представником вейкбордингу в Австралії. Вейкбординг став популярним у Канаді у 90-х роках, Canadian Wakeboard Association (CWA) регулює вейкбординг у Канаді та проводить різноманітні змагання (<https://wswc.ca>).

Найбільший розвиток цей вид екстремального спорту має в Європі, Америці та Австралії. Найвідомими вейкбордистами нашого часу є Домінік Гертс, Деніел Грант, Дарін Шапіро, Шон Мюрей, Паркс Боніфай, Філ Совен, Расті Маліноскі, Далас Фрайдей, Ємілі Копеленд-Дюрхем, Том Фуши, Джулія Рік, Кортні Ангус, Анжеліка Шрайбер та Метті Хаслер. Послідовним розвитком вейкбордингу є вейксерфінг та вейкскейтинг (<https://www.Wakeboardingmag.com>; <https://core.ac.uk/download/pdf/144805156.pdf>).

Проведений аналіз літературних джерел та даних мережі Інтернет свідчить про низку досліджень окремих складових розвитку та забезпечення різних видів спорту: організаційного забезпечення; законодавчого та нормативно-правового; методичного; ресурсного; інформаційного (Schulenkör, Spaai, & Penne, 2016; Когут, Маринич, & Шитікова, 2020; Кропивницька, & Макаренко, 2022; Carroll, & Harrington, 2023). Проте, спостерігається відсутність системи знань з вейкбордингу в цілому та зацікавленість з боку науковців щодо проведення досліджень за всіма напрямками розвитку вейкбордингу.

Мета – визначити характерні особливості, світові тенденції розвитку й популяризації вейкбордингу в різних країнах та здійснити порівняльний аналіз його функціонування в світі.

Методи та організація досліджень. Теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та мережі Інтернет проводився з метою вивчення міжнародного досвіду розвитку вейкбордингу. Здійснено ґрунтовний аналіз організації та управління міжнародними інституціями розвитку вейкбордингу.

Аналіз нормативних документів, правил та системи змагань, даних спортсменів дозволив встановити особливості розвитку виду спорту в різних країнах, систему змагань у різних дисциплінах вейкбордингу та отримати інформацію про кількісні й якісні характеристики спортсменів, що займаються вейкбордингом у світі.

Опитування, проведене шляхом анкетування спортсменів, тренерів, функціонерів з вейкбордингу дозволило з'ясувати думку респондентів щодо передумов розвитку та популяризації вейкбордингу, чинників, що впливають на розвиток виду спорту в світі. В опитуванні брали участь фахівці з вейкбордингу: функціонери, тренери, судді та кваліфіковані спортсмени – 41 респондент.

Для коректного опрацювання отриманого статистичного матеріалу досліджень та доведення статистичної значущості отриманих результатів дослідження використовувалися методи математичної статистики. Порівняння виконано за допомогою непараметричного U-критерію Манна-Уїлка, що є аналогом t-критерію Стюдента для незалежних вибірок. Для аналізу анкетних даних будувалися таблиці спряженості й виконувалася перевірка гіпотези про рівномірність розподілу респондентів за відповідями використовувався критерій узгодженості Пірсона χ^2 (Byshevets, Denysova, Shynkaruk, Serhiyenko, Usychenko, Stepanenko, & Syvash, 2019; Byshevets, Shynkaruk, Stepanenko, Gerasymenko, Tkachenko, Synihovets, Filipov, Serhiyenko, & Iakovenko, 2019).

Для визначення передумов розвитку, об'єктивної ситуації популяризації вейкбордингу було проведено опитування фахівців з вейкбордингу (функціонерів, тренерів, суддів та кваліфікованих спортсменів) – 41 особа. Середній вік респондентів становив $32,2 \pm 6,8$ років, стаж занять вейкбордингом $5,48 \pm 4,01$ років. У групі 78 % опитуваних мають вищу освіту, інші навчаються. За гендерною ознакою вибірку склали 63,45 % – чоловіки, 36,6 % – жінки.

Результати досліджень. Враховуючи, що вейкбординг у світі розвивається за різними версіями, проте перевага за кабельною (80 %), така тенденція характерна і для України (рис. 1).

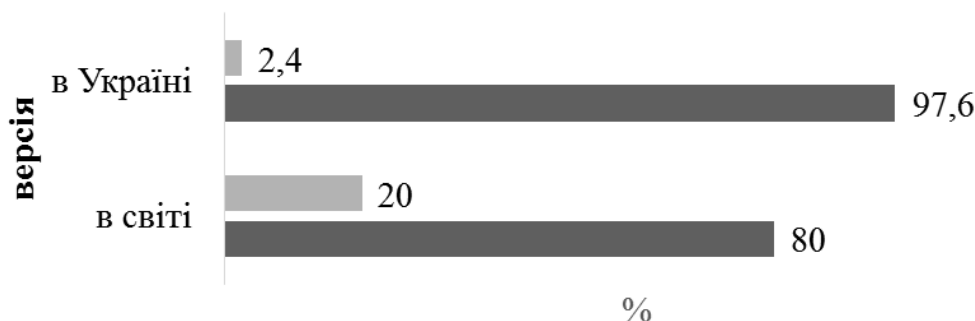

Рис. 1. Розвиток версій вейкбордингу у світі та Україні за результатами опитування (n= 41); – кабельна; – канатна

Респонденти виявилися майже однотайними у своїх переконаннях: 97,6 % з них упевнена, що такою є кабельна версія ($\chi^2 = 37,098$; $p < 0,05$). При цьому катерну версію назвало всього 2,4 %. Так само, з точки зору статистично значущої більшості опитаних, кабельна версія вейкбордингу більше поширена й у світі ($\chi^2 = 15,243$; $p < 0,05$).

Порівняльний аналіз різних країн розвитку вейкбордингу показує, що у цілому всі досліджені країни мають подібні підходи до організації та розвитку цього виду спорту, але є й відмінності (рис. 2).

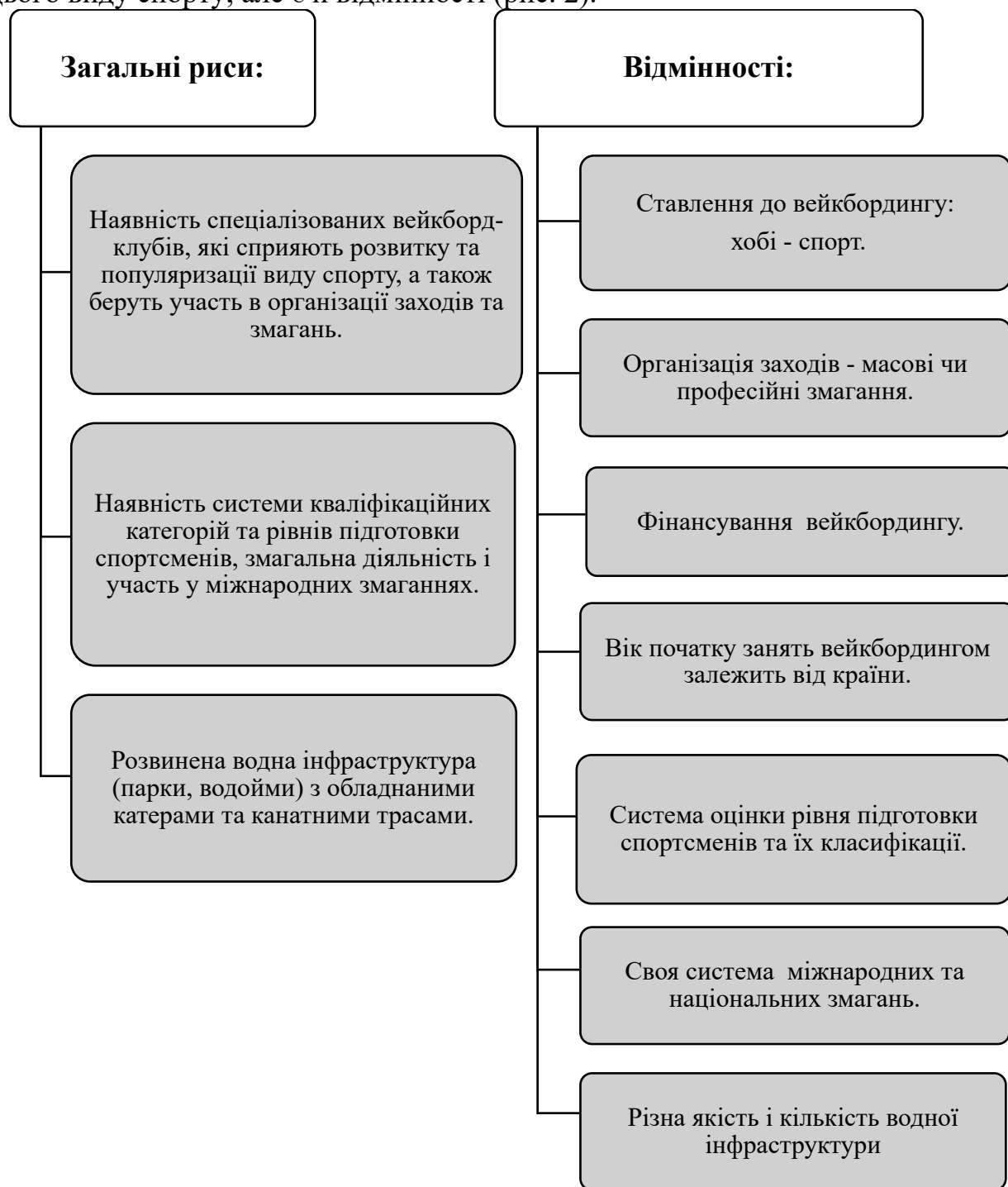

Рис. 2. Спільні риси та відмінності розвитку вейкбордингу в світі

До загальних рис можна віднести в усіх країнах клубну систему (наявність спеціалізованих вейкборд-клубів, які сприяють розвитку та популяризації цього виду спорту, а також беруть участь в організації заходів та змагань), систему

кваліфікаційних категорій та рівнів підготовки спортсменів, змагальну діяльність, у тому числі участь у міжнародних змаганнях; інфраструктуру, де усі країни мають велику кількість водойм, що надають можливості для занять вейкбордингом, а також парки, обладнаними катерами та канатними трасами.

До відмінностей нами було віднесено: ставлення до вейкбордингу як хобі чи виду спорту (у США та Канаді вейкбординг більш популярний як розвага та хобі, ніж як професійний вид спорту в порівнянні з американським футболем чи бейсболом).

У той час як в Австралії, Бразилії, Колумбії та Уругваї вейкбординг має велику популярність і визнаний як вид спорту); організація масових заходів чи проведення професійних змагань (у Німеччині, Італії та Франції – організація масових заходів: фестивалі та виставки для популяризації вейкбордингу, у Великій Британії та Іспанії розвиток професійного вейкбордингу та участь у міжнародних змаганнях); джерела фінансування – в Австралії та Бразилії суттєве державне фінансування спорту, зокрема вейкбордингу, в інших країнах фінансування здійснюється за рахунок різних джерел; вік початку занять вейкбордингом залежить від країни.

У деяких країнах, таких як Бразилія та Уругвай, діти починають займатися вейкбордингом з 6–7 років, в інших країнах – США, Канаді, Великій Британії та Австралії, більшість дітей починають займатися вейкбордингом у віці 10–12 років. В Іспанії та Франції середній вік початку занять складає близько 8–9 років, а в Німеччині та Італії – близько 11–12 років.

У кожній країні затверджена своя система оцінки рівня підготовки спортсменів та їх класифікації. У США та Канаді прийнята система класифікації «А», «В» та «С», яка ґрунтується на рівні складності трюків та виконанні спортсменом певних вимог. У Великій Британії, Франції та Іспанії існують подібні системи класифікації, які також засновані на рівні підготовки спортсменів.

Кожна з розглянутих країн має свої національні та міжнародні змагання з вейкбордингу (рис. 3–4).

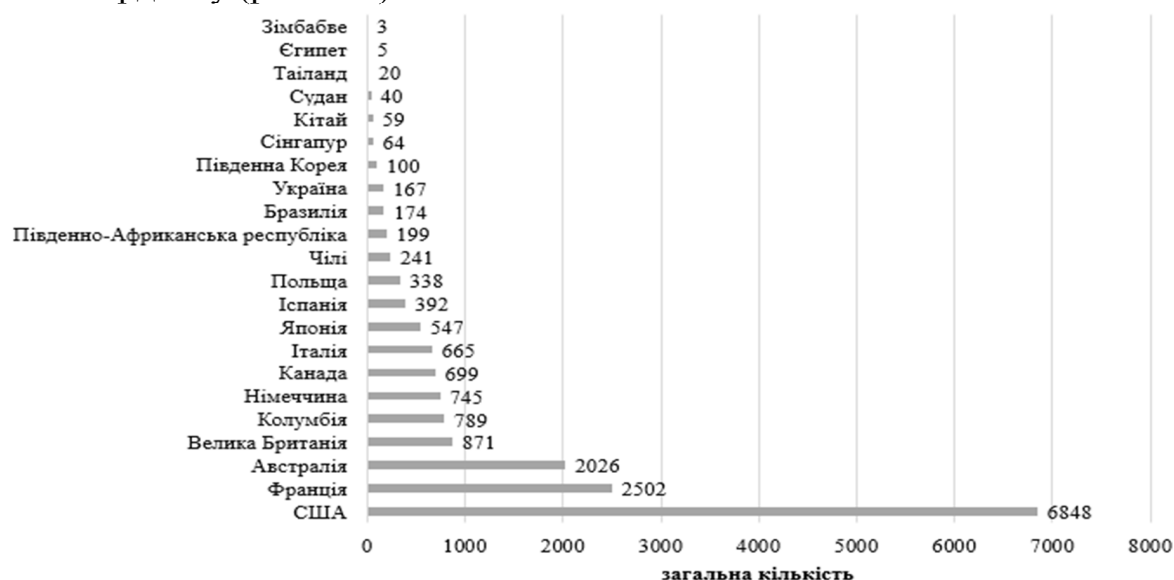

Рис. 3. Кількість спортсменів, що входять до загального міжнародного рейтингу на прикладі країн, обраних для порівняння (n=22)

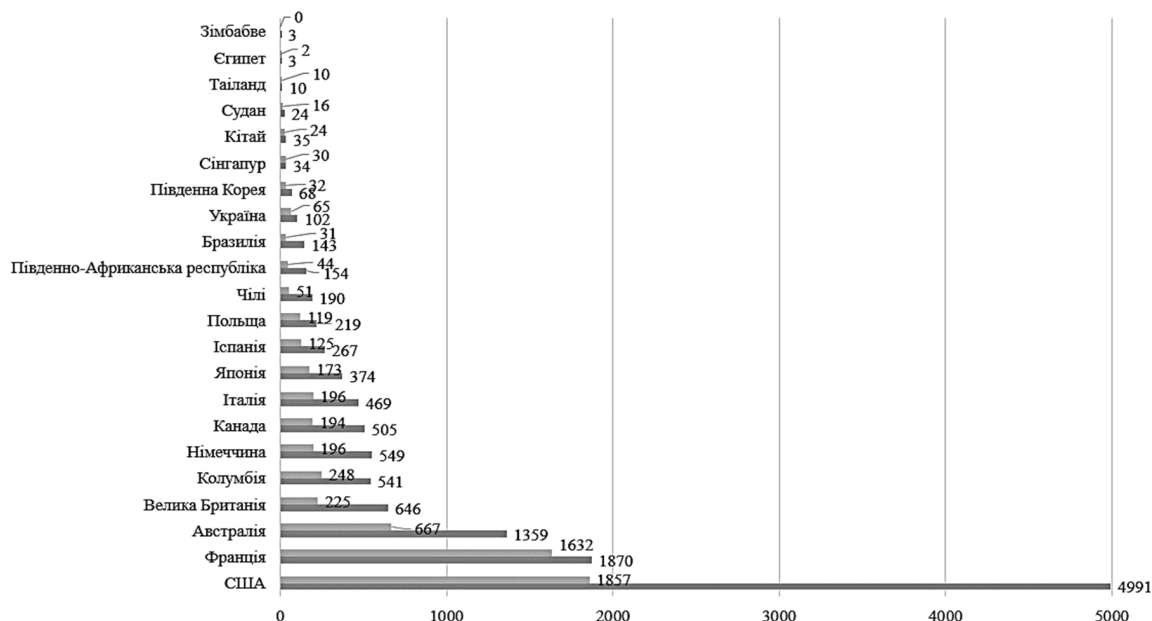

Рис. 4. Кількість спортсменів за гендерною ознакою, що входять до загального міжнародного рейтингу на прикладі країн, обраних для порівняння (n=22)

■ – чоловіки; ■ – жінки

У таких країнах як США, Канада, Австралія та Бразилія, змагання проводяться на дуже високому рівні, і національні спортсмени часто беруть участь у міжнародних турнірах та змаганнях, таких як X Games та Wakeboard World Championships. В інших країнах: Уругваї, Колумбії та Німеччині, рівень змагань нижчий, і спортсмени рідше беруть участь у міжнародних турнірах. Необхідно відзначити, що незалежно від популярності виду спорту в країні, кількість спортсменів, що входять до міжнародного рейтингу сильно варіює.

Якщо розглядати кількість спортсменів з вейкбордингу по континентах за вибірковыми даними країн, що підлягали порівнянню, можна зазначити тенденцію, що найбільша кількість спортсменів, які офіційно виступають на змаганнях, розташована в Північній Америці (43 %), Європі (32 %) та Австралії (12 %) (рис. 5–6).

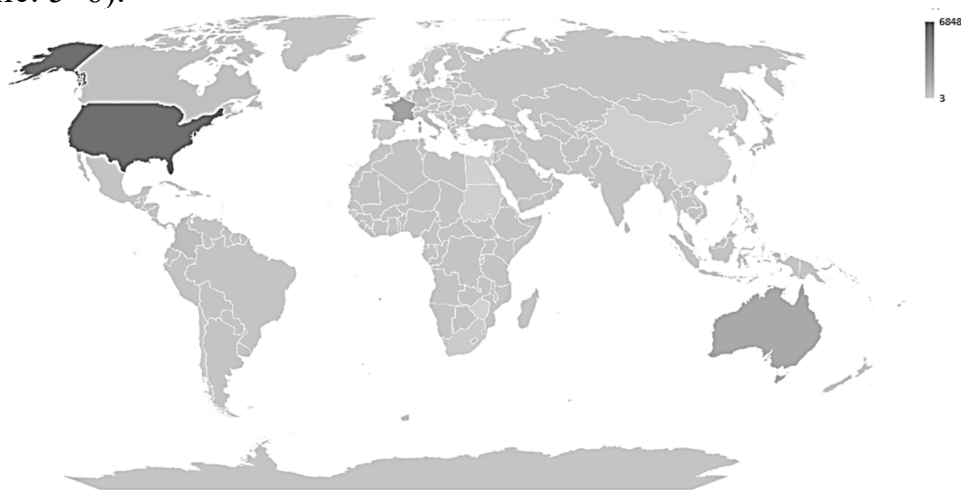

Рис. 5. Розподіл кількості спортсменів за континентами, що входять до загального міжнародного рейтингу на прикладі країн, обраних для порівняння (n=22) темний колір – найбільша кількість

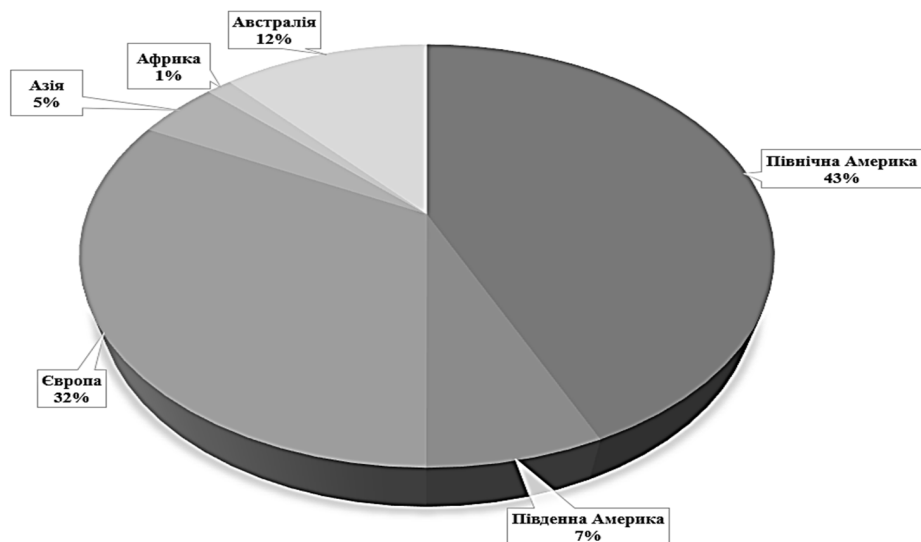

Рис. 6. Розподіл кількості спортсменів за континентами, що входять до загального міжнародного рейтингу на прикладі регіонів (n=22)

Кожна з розглянутих країн при наявності водної інфраструктури, має різну кількість та якість облаштування водойм та парків. Деякі країни, такі як США, Канада та Австралія, мають безліч парків та водойм, спеціально обладнаних для вейкбордингу, в той час як в інших країнах, таких як Уругвай, кількість подібних парків та водойм обмежена. Однак у кожній із розглянутих країн можна знайти місця для занять вейкбордингом у природних умовах, таких як озера, річки та моря. В світі налічують канатних 595 вейкпарків.

Розвиток вейкбордингу як спорту має різний рівень у різних регіонах світу. Розглянемо порівняльний аналіз розвитку вейкбордингу за континентами:

1. Європа. Європа має розвинену інфраструктуру для вейкбордингу та високий рівень підготовки спортсменів. Вейкбординг у Європі є одним із найпопулярніших видів водного спорту. Багато країн Європи мають свої національні федерації вейкбордингу, які організують змагання, навчають дітей та дорослих та розвивають цей вид спорту.

2. Америка. У Північній Америці вейкбординг також має високий рівень розвитку. США та Канада є лідерами у розвитку цього виду спорту. Також у Південній Америці вейкбординг стає все популярнішим. Бразилія, Колумбія та Уругвай мають велику кількість людей, які займаються вейкбордингом.

3. Азія. В Азії вейкбординг ще тільки починає розвиватися як вид спорту. Є деякі країни, такі як Японія та Китай, які мають свої федерації вейкбордингу та проводять змагання. Проте загалом, кількість людей, які займаються вейкбордингом у Азії нижче, ніж у Європі чи Америці.

4. Австралія та Океанія. В Австралії та Океанії вейкбординг також має високий рівень розвитку. Як і в Європі, вейкбординг є одним із найпопулярніших видів водного спорту. Австралія має свою національну федерацію вейкбордингу та проводить безліч змагань.

5. Африка. В Африці вейкбординг розвивається повільніше, ніж у інших регіонах світу. У деяких країнах є люди, які займаються вейкбордингом, але

загальна кількість невелика. Проте в останні роки вейкбординг стає дедалі популярнішим у деяких країнах.

Здійснений аналіз свідчить про популярність вейкбордингу в світі як оздоровчо-рекреаційного, так і спортивного напрямку. Порівняння країн дозволило проаналізувати наявність організацій, спортсменів та клубів, вік початку занять вейкбордингом, наявність водойм для тренувань і змагань, класифікацію спортсменів, наявність кадрів тощо.

На основі отриманих даних, характерних для розвитку вейкбордингу в світі нами були визначені основні тенденції його розвитку.

Однією з основних тенденцій розвитку вейкбордингу у світі є збільшення популярності цього виду спорту. Велика кількість спортивних змагань, зокрема чемпіонати світу та етапи кубків світу, мають широку географію та є популярними серед глядачів. Вейкбординг стає дедалі доступнішим завдяки розвитку вейк-парків та кабельних трас, що дозволяє різним віковим категоріям спробувати свої можливості в даному виді спорту (рис. 7).

Рис. 7. Світові тенденції розвитку вейкбордингу

Ще однією тенденцією є розвиток нових видів вейкбордингу. Окрім класичного катерного вейкбордингу, існує також кабельна версія, де спортсмени можуть кататися на вейкборді, використовуючи кабельну тягу. Останнім часом стали популярними змагання вейксерфінгу, де спортсмени катаються на хвилі, поєднуючи вейкбординг та серфінг.

Також варто відзначити, що вейкбординг стає все більш екстремальним видом спорту, і спортсмени постійно шукають нові способи прояву своїх навичок та створення найскладніших елементів. Це в свою чергу впливає на розвиток і вдосконалення техніки вейкбординга.

Вейкбординг – як вид екстремального спорту, де спортсмен катається на спеціальній дошці, яка тягнеться за катером, кабелем, або на хвилі океану, тому технології, пов'язані з цим видом спорту, включають різні технології виробництва обладнання для вейкбордингу та техніки катання, які можуть використовуватись у спортивних змаганнях. Це включає різні трюки і елементи, такі як скручування, обертання, стрибки і гребі.

Наступна тенденція – покращення технології обладнання для вейкбордингу. Нові моделі вейкбордів та взуття для вейкбордингу створюються з використанням нових матеріалів, що дозволяє зробити їх легшими та міцнішими. Крім того, покращення технології реверсивних трас та вейк-парків дозволяє створювати нові елементи та ускладнювати траси для підвищення видовищності змагань. Наприклад, вейк-парки можуть мати різні перешкоди, такі як рейли, бокси, кікери тощо, які дозволяють спортсменам показати свої навички катання на вейкборді.

Окрема тенденція пов'язана з розвитком комп'ютерних ігор, що моделюють вейкбординг. До найбільш популярних вейкбординг-симуляторів можна віднести:

1. «Wakeboarding Unleashed featuring Shaun Murray» – гра, випущена в 2003 році, в якій гравці можуть кататися на вейкборді кабельними трасами і на хвилях.

2. «Wakeboarding HD» – гра, випущена в 2012 році, де гравці можуть кататися на вейкборді кабельними трасами і змагатися з іншими гравцями онлайн.

3. «Wakeboarding XS» – безкоштовна онлайн-гра, в якій гравці можуть кататися на вейкборді кабельними трасами і виконувати різні трюки та елементи.

4. «Wakeboarding Pro» – гра, випущена в 2018 році, яка дозволяє гравцям кататися на вейкборді за катером, реверсивними або кільцевими трасами.

Дискусія. Проведене дослідження підтверджує та розширює знання про розвиток вейкбордингу у різних країнах, а також демонструє специфічні відмінності та спільні риси в організації та популяризації цього виду спорту.

Наші результати підтверджують висновки, наведені в літературі, що вейкбординг є одним з найпопулярніших екстремальних видів спорту, особливо серед молоді (Шинкарук, & Пономаренко, 2020). Однак, на відміну від досліджень Т. Кропивницької та О. Макаренка (2022), наш аналіз показав, що вейкбординг має більшу популярність не тільки в Європі, але й в Америці та Австралії. Це узгоджується з даними про високий рівень інфраструктури та організаційної підтримки в цих регіонах (Пономаренко, 2022).

Дослідження показало, що вейкбординг у США та Канаді більше розглядається як розвага та хобі, що підтверджує дослідження Н. Долбишевої (2021). У цих країнах спортсмени часто беруть участь у національних та міжнародних змаганнях, таких як X Games, що є важливим аспектом популяризації цього виду спорту (Bryant, & Bell, 2023).

Водночас, в Австралії та Європі вейкбординг розглядається більш як професійний вид спорту, що також зазначається в роботах А. Куницької (2023). Особливо це стосується таких країн, як Німеччина, Італія та Франція, де організовуються масові заходи для популяризації вейкбордингу (Кропивницька, & Макаренко, 2022).

Наші дані підтверджують висновки, наведені в літературі, що рівень розвитку інфраструктури для вейкбордингу сильно варіюється між країнами (Cappaert, & Kolbe, 2019). В Австралії, США та Канаді інфраструктура включає безліч парків та водойм, спеціально обладнаних для вейкбордингу, що сприяє популяризації цього виду спорту (<https://wswc.ca>). Натомість, у країнах, таких як Уругвай, кількість таких об'єктів обмежена.

Також слід зазначити, що джерела фінансування вейкбордингу різняться. Наприклад, в Австралії та Бразилії спостерігається суттєве державне фінансування спорту, включаючи вейкбординг, тоді як в інших країнах, таких як США та Канада, фінансування здійснюється за рахунок різних джерел (Пономаренко, 2022).

Дослідження також виявило відмінності у віці початку занять вейкбордингом. У Бразилії та Уругваї діти починають займатися цим спортом з 6–7 років, тоді як у США, Канаді, Великій Британії та Австралії – з 10–12 років (Brown, & Jewell, 2023). Це узгоджується з літературними даними, що підкреслюють культурні та інфраструктурні особливості кожної країни (Пономаренко, 2022).

Результати дослідження свідчать, що вейкбординг стає дедалі популярнішим завдяки зростанню кількості спортивних змагань, таких як чемпіонати світу та етапи кубків світу (Куницька, & Шинкарук, 2023). Вейкбординг також стає більш доступним завдяки розвитку вейк-парків та кабельних трас, що дозволяє різним віковим категоріям спробувати свої можливості в цьому виді спорту (Куницька, & Шинкарук, 2023). Однією з основних тенденцій розвитку вейкбордингу є покращення технологій обладнання. Нові моделі вейкбордів та взуття створюються з використанням сучасних матеріалів, що дозволяє зробити їх легшими та міцнішими (Carroll, & Harrington, 2023). Крім того, розвиток комп'ютерних ігор, що моделюють вейкбординг, також сприяє популяризації цього виду спорту (Cappaert, & Kolbe, 2019).

Висновки. Проведений аналіз підтверджує, що вейкбординг є динамічним та перспективним видом екстремального спорту, який активно розвивається в різних країнах світу. Розвиток інфраструктури, підтримка з боку організацій та спонсорів, а також інновації в обладнанні сприяють зростанню популярності вейкбордингу. Однак, для подальшого розвитку необхідні додаткові дослідження, що охоплюють всі напрями цього спорту, зокрема методичне та організаційне забезпечення, а також впровадження новітніх технологій.

Перспектива подальших досліджень буде обумовлена дослідженням структури і змісту тренувального процесу спортсменів у вейкбордингу.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Долбишева, Н. (2021). Розвиток неолімпійського спорту в міжнародному спортивному русі як автономії в період новітньої історії. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 3, 26–35. DOI: 10.32540/2071–1476–2021–3–026
2. Когут, І., Маринич, В., & Шитікова, Є. (2020). Організаційно–методичне забезпечення функціонування спортивно–технічних видів спорту в Україні.

Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 3, 70–73.
<https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.3.70-73>

3. Кропивницька, Т., & Макаренко, О. (2022). Зарубіжний досвід функціонування неолімпійського спорту (на прикладі Німеччини). *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 2, 76–83
<https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.2.76-83>

4. Куницька, А. О., & Шинкарук, О. А. (2023, 29 червня). Порівняльний аналіз розвитку вейкбордингу в різних країн світу. *Молодь та олімпійський рух*. тез доп. XVI Міжнар. конф. молодих вчених, Київ (с. 27-28). НУФВСУ. URL: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zbirnyk_tez_molod_hvi_zhovt-lyst_23_7_1.pdf

5. Куницька, А. (2023). Передумови розвитку та популяризації вейкбордингу в Україні на сучасному етапі. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 3, 17–21. DOI: [10.32652/tmfvs.2023.3.17-21](https://doi.org/10.32652/tmfvs.2023.3.17-21).

6. Пономаренко, А. (2022). Структура управління вейкбордингом у світі та в Україні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 1, 101–106.
DOI: [10.32652/tmfvs.2022.1.101-106](https://doi.org/10.32652/tmfvs.2022.1.101-106)

7. Шинкарук, О. А., & Пономаренко, А. О. (2020, 16 травня). Вейкбординг: особливості та розвиток як екстремального виду спорту в Україні. *Молодь та олімпійський рух*. тез доп. XIII Міжнар. конф. молодих вчених, Київ (с. 116-117). НУФВСУ.
https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/molod_xiii_zbirnyk_2.pdf

8. Шинкарук, О., & Пономаренко, А. (2021). Тенденції розвитку та функціонування вейкбордингу в країнах Європи. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 11, 232–240. DOI: [10.31652/2071-5285-2021-11\(30\)-232-240](https://doi.org/10.31652/2071-5285-2021-11(30)-232-240)

9. Brown, C. J., Jewell, D. P. (2023). Exploring the experiences of professional wakeboarders: A qualitative study. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 45(S1), 98–99.

10. Bryant, C. X., Bell, J. (2023). Exploring the role of flow in wakeboarding performance. *Journal of Applied Sport Psychology*, 35(1), 89–102.

11. Byshevets, N., Denysova, L., Shynkaruk, O., Serhiyenko, K., Usychenko, V., Stepanenko, O., & Syvash, I. (2019). Using the methods of mathematical statistics in sports and educational research. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (3), Art 148, 1030 – 1034. DOI: [10.7752/jpes.2019.s3148](https://doi.org/10.7752/jpes.2019.s3148)

12. Byshevets, N., Shynkaruk, O., Stepanenko, O., Gerasymenko, S., Tkachenko, S., Synihovets, I., Filipov, V., Serhiyenko, K., & Iakovenko, O. (2019). Development skills implementation of analysis of variance at sport-pedagogical and biomedical researches. *Journal of Physical Education and Sport*, 9 (6), Art 311. 2086 – 2090. DOI: [10.7752/jpes.2019.s6311](https://doi.org/10.7752/jpes.2019.s6311)

13. Cappaert, J. M., & Kolbe, R. H. Characteristics of Extreme Sports Participants: A Clustering Approach. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, Vol. 26.

14. Carroll, B., & Harrington, D. Wakeboarding and social capital: The role of social networks in the sport community. *Journal of Community Psychology*, 1–17.

15. Levitt, Adam (2017). A brief history of wakeboarding: from surfers to snowboarders. *Red Bull*. URL: <https://www.redbull.com/us-en/a-brief-history-of->

wakeboarding

16. Schulenkor, N., Spaai, R., & Penne, D. (2016). Developing sport for resettled refugees: A review of the literature. *Journal of Sport Management*, 30(6), 601–615.
17. Wakeboarding. URL: <https://www.Wakeboardingmag.com>
18. Wakeboarding: An Analysis of the Sport and its Development. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/144805156.pdf>
19. Water Ski and Wakeboard Canada. URL: <https://wswc.ca/> Waterski and Wakeboard Australia. URL: <http://www.awwf.com.au>

REFERENCES

1. Dolbysheva, N. (2021). The development of non-Olympic sports in the international sports movement as autonomy in the period of recent history. *Prydniprovya Sports Bulletin*, 3, 26–35. DOI: 10.32540/2071–1476–2021–3–026
2. Kogut I., Marynych, V., & Shitikova, E. (2020). Organizational and methodological support for the functioning of sports and technical sports in Ukraine. *Theory and methods of physical education and sports*, 3, 70–73. <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2020.3.70–73>
3. Kropyvnytska, T., & Makarenko, O. (2022). Foreign experience of the functioning of non-Olympic sports (on the example of Germany). *Theory and methods of physical education and sports*, 2, 76–83 <http://surl.li/rhqwxo>
4. Kunytska, A. O., & Shinkaruk, O. A. (2023, June 29). Comparative analysis of the development of wakeboarding in different countries of the world. *Youth and the Olympic movement. theses add. XVI International conf. of young scientists*, Kyiv (p. 27-28). NUFVSU. URL: <http://surl.li/ljnzpu>
5. Kunytska, A. (2023). Prerequisites for the development and popularization of wakeboarding in Ukraine at the current stage. *Theory and methods of physical education and sports*, 3, 17–21. DOI: 10.32652/tmfvs.2023.3.17–21.
6. Ponomarenko, A. (2022). Management structure of wakeboarding in the world and in Ukraine. *Theory and methods of physical education and sports*, 1, 101–106. DOI: 10.32652/tmfvs.2022.1.101–106
7. Shinkaruk, O. A., & Ponomarenko, A. O. (2020, May 16). Wakeboarding: features and development as an extreme sport in Ukraine. *Youth and the Olympic movement. theses add. XIII International conf. of young scientists*, Kyiv (pp. 116-117). NUFVSU. URL: <http://surl.li/tebteq>
8. Shinkaruk, O., & Ponomarenko, A. (2021). Trends in the development and functioning of wakeboarding in European countries. *Physical culture, sport and health of the nation*, 11, 232–240. DOI: 10.31652/2071–5285–2021–11(30)–232–240
9. Brown, C. J., Jewell, D. P. (2023). Exploring the experiences of professional wakeboarders: A qualitative study. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 45(S1), 98–99.
10. Bryant, C. X., Bell, J. (2023). Exploring the role of flow in wakeboarding performance. *Journal of Applied Sport Psychology*, 35(1), 89–102.
11. Byshevets, N., Denysova, L., Shynkaruk, O., Serhiyenko, K., Usychenko, V., Stepanenko, O., & Syvash, I. (2019). Using the methods of mathematical statistics in sports and educational research. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (3), Art 148, 1030 – 1034. DOI:10.7752/jpes.2019.s3148

12. Byshevets, N., Shynkaruk, O., Stepanenko, O., Gerasymenko, S., Tkachenko, S., Synihovets, I., Filipov, V., Serhiyenko, K., & Iakovenko, O. (2019). Development skills implementation of analysis of variance at sport-pedagogical and biomedical researches. *Journal of Physical Education and Sport*, 9 (6), Art 311. 2086 – 2090. DOI:10.7752/jpes.2019.s6311
13. Cappaert, J. M., & Kolbe, R. H. Characteristics of Extreme Sports Participants: A Clustering Approach. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, Vol. 26.
14. Carroll, B., & Harrington, D. Wakeboarding and social capital: The role of social networks in the sport community. *Journal of Community Psychology*, 1–17.
15. Levitt, Adam. (2017). A brief history of wakeboarding: from surfers to snowboarders. *Red Bull*. URL: <https://www.redbull.com/us-en/a-brief-history-of-wakeboarding>
16. Schulenkor, N., Spaai, R., & Penne, D. (2016). Developing sport for resettled refugees: A review of the literature. *Journal of Sport Management*, 30(6), 601–615.
17. Wakeboarding. URL: <https://www.Wakeboardingmag.com>
18. Wakeboarding: An Analysis of the Sport and its Development. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/144805156.pdf>
19. Water Ski and Wakeboard Canada. URL: <https://wswc.ca/> Waterski and Wakeboard Australia. URL: <http://www.awwf.com.au>

Статтю надіслано до редколегії 11.03.24
Статтю рекомендовано до друку 17.04.24